

Innhold

	Forord	9
	Innledning	10
KAPITTEL 1	Hva er veiledning?	12
	Den “nye” lærerrollen	12
	Veiledning i skolen	13
	Krav til en veileder	16
	Veiledningslike samtaler	17
	Den ene eller den tilpassede metode?	19
KAPITTEL 2	Veiledningsferdigheter	21
	Observere og lytte	21
	Speiling	24
	<i>Om å speile følelser og mening.</i>	26
	<i>Oppsummering.</i>	27
	Åpent og lukket spørsmål	27
	Affektive og kognitive spørsmål	29
	Sirkulære spørsmål	29
	<i>Spørsmål som utforsker forskjeller.</i>	30
	<i>Effektspørsmål</i>	30
	<i>Triadiske spørsmål</i>	30
	“Undre seg-spørsmål”	31
	Konfrontasjon	32
	Omforming	34
	Bruk av stillhet	36
	Om å dele egne erfaringer og gi råd	37
KAPITTEL 3	En problemløsende veiledningsmodell	40
	En oversikt over problemløsningsmodellen	40
	Ytre rammer	41
	<i>Sett av tid</i>	41
	<i>Valg av rom</i>	42

	<i>Valg av sitteposisjoner</i>	42
	<i>Oppstarten</i>	43
Fase 1	Kartlegging	45
	<i>Problembeskrivelse</i>	45
	<i>Problemanalysen</i>	47
Fase 2	Valg av mål	48
	<i>Idédugnad</i>	49
	<i>Balanseregnskap</i>	49
Fase 3	Handlingsplaner	50
	<i>Alternative tiltak</i>	51
	<i>Utarbeidelse av handlingsplan</i>	51
Fase 4	Gjennomføring og evaluering	52
KAPITTEL 4	Løsningsfokusert veiledning	54
	Grunnleggende antakelser	55
	<i>Fokus på det som virker</i>	55
	<i>Det finnes ingen objektiv sannhet</i>	55
	<i>Alt henger sammen</i>	55
	<i>Det finnes unntak, og endring er uunngåelig</i>	56
	<i>Eleven er eksperten</i>	56
	<i>Det går bedre med samarbeid</i>	56
	Samarbeidsrelasjoner mellom veileder og elev	57
	<i>Den første løsningsfokuserte samtalen</i>	58
	Samtaleintervjuet	58
	<i>Beskrivelse av problemet</i>	58
	<i>Utvikle gode mål</i>	59
	<i>Utforske unntak</i>	60
	Tilbakemelding	61
	Komplimenter	61
	<i>Komplimenter når det er en besøker-relasjon</i>	61
	<i>Komplimenter når det er en klager-relasjon</i>	62
	<i>Komplimenter når det er en kunde-relasjon</i>	62
	Oppgaver	62
	<i>Observasjonsoppgaver</i>	62
	<i>Handleoppgaver</i>	63
	Nyttige spørsmål i samtaleintervjuet	64
	<i>Beskrivelse av problemet og målet</i>	64
	<i>Spørsmål som utforsker mål og hva eleven ønsker</i>	65
	<i>Mirakelspørsmål</i>	66
	<i>Spørsmål som utforsker unntak</i>	67
	<i>Skjulte mirakler</i>	68

	<i>Spørsmål som fokuserer på suksess og kompetanse</i>	68
	<i>Skaleringsspørsmål</i>	68
	<i>Mestrings spørsmål</i>	70
	Påfølgende løsningsfokuserede samtaler	71
	Nyttige spørsmål i påfølgingsamtalene	73
	<i>Hva er bedre?</i>	73
	<i>Noe er blitt bedre</i>	73
	<i>Ingen fremgang</i>	74
	<i>Det er blitt verre</i>	74
	<i>Om å avslutte</i>	75
KAPITTEL 5	Elevsamtalen	76
	Elevsamtalens hensikter og forutsetninger	77
	Elevsamtalens innhold	80
	<i>Eleven</i>	81
	<i>Skolefagene</i>	82
	<i>Læringsprosessen</i>	82
	<i>Klassen og skolemiljøet</i>	83
	<i>Hjemmeforholdene og fritiden</i>	84
	<i>Hvordan innføre elevsamtaler</i>	85
	<i>Gjennomføring av elevsamtaler</i>	87
	Oppfølgingsamtaler	89
KAPITTEL 6	Etisk refleksjon	91
	<i>Noen dilemmaer i veiledning</i>	95
	<i>Temaer til refleksjon</i>	96
	Referanser	97